

Brieven en opiniestukken kunt u mailen naar redactie.discussie@gelderlander.nl
U kunt alle stukken ook digitaal lezen op dg.nl/opinie

▲ De waterzuiveringsinstallatie in Duiven. FOTO JAN RULAND VAN DEN BRINK

Wordt vuil water 't nieuwe stikstof?

Als Nederland de waterkwaliteit niet drastisch verbetert, dreigt er volgens Gerrit Krajenbrink een vergelijkbaar scenario als bij het stikstofprobleem.

Schoon water bevat geen giftige stoffen en ook geen ziekteverwekkers. Voor mensen, planten en dieren is schoon water erg belangrijk om gezond te blijven. Dat geldt voor schoon drinkwater, maar ook voor de kwaliteit van het grondwater, oppervlaktewater en zwembadwater. Goed drinkwater draagt ook bij aan een gezond voedingspatroon.

Grondwater is met 60 procent een belangrijke bron voor ons drinkwater. Oppervlaktewater, het water in rivieren, sloten, kanalen en meren, zorgt voor de overige 40 procent van de drinkwaterwinning. Het water wordt door drinkwaterbedrijven opgepompt uit de grond, of aan het oppervlaktewater onttrokken en naar spaarbekkens en de duinen gebracht.

Het Nederlandse drinkwater bevat geen chloor en de kwaliteit behoort tot de beste van de wereld. Het probleem is wel dat grond- en oppervlaktewater steeds meer vervuild raken, door tekortschietend beleid van rijk en provincie.

Schoon water is niet vanzelfsprekend in ons dichtbevolkte land. Nederland bungelt onderaan de Europese lijst. Minder dan 1 procent van ons oppervlaktewater voldoet aan de Europese KRW-richtlijn (zie verderop), door vervuiling met onder andere mest, pesticiden, afvalwaterlozingen en andere verontreinigingen. Vervuiling van grond- en opper-

vlaktewater komt uit verschillende bronnen.

Het gaat bij de landbouw om regenwater dat in de grond zakt en om water dat naar sloten stroomt. Dit bodemwater is al decennia vervuild, en dat wordt nog niet veel minder waarschuwen drinkwaterbedrijven als Vitens onlangs nog. Ook 'moderne' stoffen als PFAS (o.a. uit bestrijdingsmiddelen) worden aangetroffen.

Verder betreft het afvalwater van huishoudens en bedrijven en ook regenwater dat afstroomt van verhardingen. Dit wordt eerst (grotendeels) gezuiverd in (riool) waterzuiveringen voordat het op het oppervlaktewater mag worden geloosd. Zelfs met een hele goede zuivering zijn sommige stoffen moeilijk uit het water te halen.

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is bedoeld om de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater in Europa op orde te brengen.

Schoon water is niet vanzelfsprekend. Nederland bungelt onderaan de Europese lijst

gen. De Europese Commissie heeft voor de KRW een lijst van stoffen met kwaliteitsnormen vastgesteld. Het gaat om meststoffen, bestrijdingsmiddelen, afvalstoffen, medicijnresten en andere nieuwe stoffen in het water.

De KRW wordt per land uitgewerkt in eigen wetten en regels. Er is een belangrijke relatie met ander milieubeleid en vergunningverlening bij landbouw, industrie en andere economische sectoren. Provincies, gemeenten en waterschappen zijn betrokken bij de uitvoering van het waterbeleid.

De KRW-richtlijn is al van 2000

maar de toepassing is steeds weer uitgesteld op verzoek van Nederland. Hij wordt echter uiterlijk 2027 van kracht. Als ons land dat niet lukt, dreigen problemen als bij stikstof, waarbij economische ontwikkelingen ook in gevaar kunnen komen.

Voldoende schoon water is cruciaal voor behoud van de biodiversiteit. De natuur is heel gevoelig voor verdroging, maar ook voor watervervuiling, zowel van oppervlakte- als grondwater. Daarnaast zijn er verschillende leefgebieden en planten die een voedselarme leefomgeving nodig hebben. Vervuild en voedselrijk water is dan een directe bedreiging.

Hoe krijgen we schoon water? Voor de industrie zijn duidelijke en scherpere lozingeisen van belang. De vergunningverlening bij lozingen moet ook onafhankelijk zijn, voor een bepaalde tijd, en volksgezondheid, drinkwater en natuurkwaliteit moeten bepalend zijn. De landbouw dient heel anders te worden ingericht, natuur- en waterinclusief. Met veel minder bemesting en zo min mogelijk bestrijdingsmiddelen. Het belang van drinkwaterwinning moet een veel grotere rol spelen. Ook een hoger grondwaterpeil is nodig om de uitspoeling van vervuilende stoffen te verminderen.

Ook bij waterschappen moet het schoon houden van de drinkwaterbron in de regio een veel grotere rol spelen. Burgers tenslotte kunnen hun steentje bijdragen door geen vervuilende stoffen zoals olie, medicijnen en toxische stoffen door de gootsteen of de WC te spoelen.

■ Gerrit Krajenbrink is hydroloog. Hij was actief als onderzoeker bij het RIVM en in de drinkwatersector bij onder meer Vitens/Waterlaboratorium Oost. Verder was hij bestuurslid van Waterschap Rijn en IJssel. Hij neemt deel aan DG Meedenkers.